
	СИЛАБУС навчальної дисципліни «Сімейне право»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	081 Право, освітньо-професійна програма Правознавство.
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Курс, семестр	3 курс, 2 семестр.
Трудовісткість	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів ЄКТС – 4.
Мова(и) викладання	Українська
ННІ, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра підприємництва і права.
Контактні дані розробника	<div style="text-align: center;"> </div> <p>Євгенія ЛИПІЙ кандидат юридичних наук, доцент кафедри підприємництва і права. <i>e-mail:</i> yevheniia.lypii@pdau.edu.ua <i>роб. тел.</i> (0532) 56-95-64. <i>сторінка викладача:</i> http://surl.li/mffom</p>
Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи теоретичних знань та оволодіння практичними навичками і вміннями у сфері сімейних відносин між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами для застосування сімейно-правових норм у майбутній професійній діяльності.
Компетентності	<p style="text-align: center;">Загальні:</p> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.. <p style="text-align: center;">Спеціальні (фахові):</p> ФК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право,

	<p>цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право; ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення; ФК17. Здатність до застосування правових норм щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки; ФК18. Здатність до аналізу правових явищ та застосування відповідних правових норм для вирішення питань у сфері земельного права.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПРН 15 Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних ПРН 18 Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. ПРН 20 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. ПРН 23: Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p><i>Словесні методи</i> (лекція, бесіда); <i>наочні методи</i> (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); <i>практичні методи</i> (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), <i>методи самостійної роботи</i> (виконання вдома завдань самостійної роботи), <i>методи формування пізнавальних інтересів</i> (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), <i>інтерактивні методи</i> (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії, тренінгові заняття, командні конкурси і змагання).</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Загальні положення сімейного права . Тема 2. Шлюб. Умови та порядок його укладення. Тема 3. Особисті немайна права подружжя. Тема 4. Майнова права та обов'язки подружжя. Тема 5. Припинення шлюбу. Тема 6. Встановлення походження дітей. Загальні підстави виникнення прав та обов'язків батьків і дітей. Тема 7. Права та обов'язки батьків і дітей. Тема 8. Влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Тема 9. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів. Тема 10. Договірне регулювання відносин батьків, щодо виховання та утримання дітей. Тема 11. Опіка та піклування над дітьми. Тема 12. Альтернативні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Тема 13. Міжнародно-сімейні правовідносини.</p>
<p>Стратегія</p>	<p>Формами контролю знань здобувачів вищої освіти є: розв'язання</p>

<p>оцінювання результатів навчання</p>	<p>тестів; опитування; виконання завдань на практичних заняттях; написання контрольної роботи; виконання завдань самостійної роботи. Форма семестрового контролю – залік.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p><i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i> здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, повинні бути відпрацьовані.</p> <p><i>Політика щодо відвідування:</i> відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.</p> <p><i>Політика щодо академічної доброчесності:</i> виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: http://surl.li/beknr.</p> <p><i>Здобувачі вищої освіти мають право</i> на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.</p>

<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Передумовою для вивчення дисципліни «Сімейне право» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні дисциплін: «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Цивільне право України».</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни</p>	<p>Презентації, відеоролики</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основні:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дякович М.М. Сімейне право : навч. пос. Київ: Правова єдність, 2009. 512 с. 2. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України. Харків: Одиссей, 2006. 552 с. 3. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 532 с. 4. Сімейне право: Підручник / О. В. Дзера, І.В. Боднар. Київ: Юрінком Інтер 2018. 520 с. 5. Семейное право Украины: учебник / Под ред. Ю.С. Червонного. Харків: ООО «Одиссей». – 520 с. 6. Сімейне право України: Підручн. / За ред. Гопанчука В.С. Київ: Істина, 2002. 304 с. 7. Сімейне право України: Підручник / за заг. ред. В.І. Борисової та І.В. Жилінкової. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 264 с. 8. Сімейне право України: підручник / за ред. А.О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с. 9. Сімейне право України: підручник / Т.В. Боднар, В.С. Гопанчук, О.В. Дзера та ін.; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 520 с. 10. Сімейне право: підручник / за заг. ред. В.А. Кройтора та В.Ю. Євко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. 512 с. 11. Сімейне право: підручник / за ред. С.Б. Булеци, В.Г. Фазікоша. Львів, 2015. 375 с. 12. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / за ред. І.В. Жилінкової. Харків: Ксилон, 2008. 855 с. 13. Сімейний кодекс України: науково-практичний коментар / за ред. С.Я. Фурси. Київ: Видавництво Фурса С.Я.: КНТ, 2008. 1248 с.

14. Сліпченко С.О., Шишка Р.Б. Римське приватне право в таблицях / Національний ун-т внутрішніх справ. Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2001. 252 с.

Трофанчук Г.І. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вузів. Київ: Атіка, 2006. 248 с.

Допоміжні:

1. Антошкіна В. Договір про поділ майна подружжя, що є об'єктом права спільної сумісної власності. *Право України*. 2005. № 8. С. 75 – 78.

2. Антошкіна В. Договірне регулювання відносин з надання утримання між подружжям (колишнім подружжям). *Право України*. 2004. № 11. С. 79 – 82.

3. Антошкіна В.К. договірне регулювання відносин подружжя: автореф. дис... канд. Юрид. Наук : 12.00.03; Національна юридична академія ім. Ярослава мудрого. Харків, 2006. 20 с.

4. Боднар Т.В. Деякі проблемні аспекти здійснення та захисту майнових прав подружжя. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, Vol. 27, No. 1, 2020. С. 26-38.

5. Боднар Т.В. Здійснення подружжям права спільної сумісної власності. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2017. № 2. С. 100-109.

6. Боднар Т.В. Проблеми удосконалення захисту прав та інтересів дітей (сімейно-правовий аспект). *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. № 1. С. 5-7.

7. Борисова В.І. Шлюб, умови його дійсності та недійсності за законодавством України.

Сучасні проблеми приватного права: збірник наукових праць присвячених 80-ій річниці з Дня народження Ярослави Миколаївни Шевченко / відп. ред. Н. С. Кузнецова, Р. О. Стефанчук. Київ: ВГО «Асоціація цивілістів України», – Кам'янець-Подільський, ТОВ «Друкарня «Рута», 2012. 464 с. (Серія «Studia in Honorem»). С. 9-24.

8. Борисова, В. І. Красицька Л.В. Аліментні зобов'язання членів сім'ї в сімейному праві України: проблемні питання теорії та практики. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2020. Т. 27. № 3. С. 28-47.

9. Булеца С.Б. Проблеми реалізації прав неповнолітніх і трансгендерних дітей при отриманні медичної допомоги. *Медичне право*. 2020. № 2(25). С.17-28.

10. Ворожейкин Е.М. Семейные правоотношения в СССР. М.: Юрид. лит., 1972. 336 с.

11. Д'ячкова Н.А. Договір між батьками про сплату аліментів на дитину. *Нотаріат для Вас*. 2009. № 9. С. 12 – 16.

12. Д'ячкова Н.А. Фактичне виховання як правова форма виховання дітей, які залишилися без піклування батьків. *Вісник університету внутрішніх справ*. 2000. Спецвипуск. С. 213 – 215.
13. Дзера О. Деякі проблеми врегулювання відносин власності подружжя в новому Сімейному кодексі України. *Юридична Україна*. 2003. №1. С.56–58.
14. Драгневич Л.Ю. Проблеми сурогатного материнства. *Юриспруденція: теорія і практика*. 2007. № 6. С. 6–7.
15. Ершова Н.М. Опека, попечительство, усыновление. Москва, 1984. 109 с.
16. Євко В.Ю. Дитячий будинок сімейного типу в системі форм улаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. Монографія. Харків, Ксилон, 2010. 156 с.
17. Євко В.Ю. Патронат як вид влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. Серія Право. 2008. № 819. Вип. 2 (4).
18. Євко В.Ю. Право дитини жити та виховуватися у родині. *Вісник Університету внутрішніх справ*. 2000. Спецвипуск. С. 215–218.
19. Євко В.Ю. Правова природа дитячого будинку сімейного типу. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2001. Спецвипуск. С. 338–344.
20. Євко В.Ю. Правові форми родинного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. *Вісник Університету внутрішніх справ*. 1999. Вип. 6. С. 253–259.
21. Жилинкова И. Личные неимущественные права и обязанности супругов: парадоксы нового СК. *Юридическая практика*. 2004. № 24 (338), 15 июля. С. 10–11.
22. Жилинкова И.В. Брачный контракт (договор). Харьков: «Ксилон», 2001. 128 с.
23. Жилинкова И.В. Имущественные отношения между супругами. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2004. № 1 (13). С. 43 – 46.
24. Жилинкова И.В. Правовой режим имущества членов семьи. Харьков: «Ксилон», 2000. 398 с.
25. Жилинкова И.В. Расторжение брака. Харьков: Ксилон, 2006. 88 с.
26. Жилинкова І. Корпоративні правовідносини в аспекті подружнїю *Юридичний вісник України*. 2008. 19–25 січня (№ 3). С.6–7.

27. Жилінкова І., Приходько Л. Ряд положень сімейного законодавства слід вдосконалити. *Радянське право*. 1990. № 4.
28. Жилінкова І.В. Дія норм сімейного законодавства у часі. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 4 (47). С. 108–118.
29. Жилінкова І.В. Правове регулювання майнових відносин у сім'ї в контексті нового сімейного законодавства. *Еволюція цивільного законодавства: проблеми теорії і практики*. 2004. С.207–214.
30. Жилінкова І.В. Правове регулювання розірвання шлюбу за новим Сімейним кодексом України. *Проблеми законності*. Респ. міжвідомч. наук. зб. / Відп. ред. В.Я.Тацій. Харків: Нац. юрид. академія України, 2003.
31. Загоровский, А. И. Курс семейного права: научное издание; под ред. и с предисл. В. А. Томсинова. Москва: Издательство «Зерцало-М», 2016. 464 с.
32. Заїка Ю. Підстави визнання шлюбу недійсним. *Юридична Україна*. 2003. № 2.
33. Зілковська, Л.М. Недоліки законодавства про патронат над дітьми та шляхи його удосконалення. *Держава і право*. 2007. № 38. С.381–389.
34. Злотник І. Юридичні особливості фактичних шлюбних відносин. *Юридичний журнал*. 2004. № 7(25). С. 31 – 35.
35. Иоффе О.С. Советское гражданское право. Курс лекций. Ч. III. Правоотношения, связанные с продуктами творческой деятельности. Семейное право. Наследственное право: Учебное пособие для высш. юрид. учеб. заведений Ленинград: Изд-во Ленингр. ун-та, 1965. 347 с.
36. Калітенко О.М. До питання про правопорушення в сфері особистих немайнових сімейних відносин. *Часопис цивілістики: Науково-практичний журнал*. 2013. Випуск 15. С. 98-103.
37. Калітенко О.М. експрес-шлюби: історія, сучасність, перспективи. *Часопис цивілістики: Науково-практичний журнал*. Випуск 23. С. 18-21.
38. Калітенко О.М. Окремі новели з питань припинення шлюбу (за новим Сімейним кодексом України). *Актуальні проблеми держави і права*. Випуск 17. – Одеса: Юрид.лит., 2003.
39. Калітенко О.М. Особисті відносини подружжя та відносини подружжя стосовно їх майна : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків, 2001. 20 с.
40. Калітенко О.М. Про зміни, що грядуть з питань захисту майнових інтересів дітей (в світлі громадських обговорень) // Від римського приватного права до ІТ права: мат. міжнар. наук- практич. конф. «Римське право і сучасність» (м.

Одеса, 19 травня, 2018 року). / за заг. ред. д.ю.н., О.І. Харитонової, к.ю.н., доцента К.Г. Некіт. – Одеса : Фенікс, 2018. – С. 161-163.

41. Красицька Л.В. Визначення походження дитини при застосуванні форм репродуктивної медицини за законодавством України. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 7. С. 31–33.

42. Красицька Л.В. Особливості розгляду судами справ про визначення батьківства.

Наукові засади та практика застосування нового Сімейного кодексу України. Матеріали круглого столу. 25 травня 2006 р., м. Київ. – Харків: Ксилон, 2007. С. 119–123.

43. Красицька Л.В. Правове регулювання заручин: історія та сучасність. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2007. № 1. С.227–237.

44. Красицька, Л. Оспорювання батьківства. *Юридична Україна*. 2008. № 7. С. 52–57.

45. Кузьмичева Л.А., Жилинкова И.В. Личные права и обязанности родителей и детей: Учебное пособие. Киев: УМК ВО, 1991. 56 с.

46. Левківський Б.К. Врегулювання немайнових правовідносин подружжя за сімейним законодавством України та Російської Федерації. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2002. № 3. С. 93-96.

47. Левківський Б.К. Особисті немайнові права та обов'язки членів сім'ї: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2004. 20 с.

48. Левковский Б.К. Правовые аспекты защиты семьи и детства в Украине. Одесса: СМІЛ, 2002. 280 с.

49. Лепех С. Інститут сепарації: проблеми застосування. *Право України*. 2003. №3. С.128– 130.

50. Липець Л.В. Проблеми гендерної нерівності в контексті особистих немайнових прав подружжя // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2008. – № 6 (80). – С. 105 – 110.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційне представництва Президента України: <http://www.president.gov.ua/>
2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
3. Верховний Суд <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
4. Верховна Рада України <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
5. Касаційний цивільний суд https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_cil/
6. Судова влада України <https://court.gov.ua/>
7. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://reyestr.court.gov.ua/>

	<p>8. Рішення Європейського Суду з прав людини https://minjust.gov.ua/cat_9329</p> <p>9. Міністерство юстиції України https://minjust.gov.ua/</p>
Рік введення	2023